

Jakob Maksimilian,

po božji milosti škof Lavantinski, doktor
bogoslovja i. t. d.

**Vsem vernim Lavantinske škofije srečo in gnado
božjo !**

Velika noč se približuje, in jaz le svojo dolžnost izpolnim, ako vas opominjam se za praznik, s katerim spomin našega odrešenja skoz Kristusovo smert obhajamo, dobro pripravljati, in dni k svojem zveličanju obrniti, v katerih vam še sonce božje milosti sije.

Kristjan, ki svoj cilj in konec v spominu ima, namreč ne pozabi, da ga je Bog za večnost vstvaril, in ker pogosto na to misli, kar mu je po besedah našega Zveličarja edino potrebno, sicer od sam sebe rad svojo dolžnost izpolnuje, ali vendar še to s toliko večim veseljem stori, ako se mu posebne duhovne dobrote ponujajo. Glejte! ljubi moji! ravno letos se to godi, kjer so sveti Oče, naš papež Piji IX., kakor nam s svojim Apostoljskim listom od 22. Novembra 1864 oznanjujejo, duhovne zaklade svete cerkve drugokrat odperli, da, kakor v svetem letu, popolnoma odpustke vsem vernim podelijo, kateri po resnični pokori vredni postanejo se njih vdeležiti.

Preden pa kakor vam povem, kaj storiti imate, ako te velike dobrote deležni postati hočete, naj Vas na to opomnim, kar sicer že iz keršanskega nauka, ako ga radi poslušate, vediti morate, namreč: Kaj Vam je od pokore in posebno od spovedi verovati potrebno, in v čem odpustki obstojijo? Zakaj brez prave resnične pokore, brez čiste spovedi odpustki celo nič ne pomagajo in ne hasnejo.

Že pamet in vest nam pravite, da grešnik zastojn odpuščanje svojega greha od Boga, naj Svetejšega upa, dokler se v resnici ne poboljša, to je, greha ne zapusti, in se mu ne odpové. Ni mogoče, da bi nas vera Kristusova kaj drugega učila; zakaj tudi pamet in vest nam je ravno tisti Bog dal, kateri se je nam po svojem Sinu Jezusu Kristusu razodel. Ne mislite, ljubi moji! da si morete pamet in sv. vera nasproti biti, kdor vam to pravi, ne govori resnice. — Tudi Kristus je djal; kakor nas pamet uči: Ako ne storite pokore, bote pogubljeni. Luk. XIII, 5.

Alj ker izvir naše svete kerščanske vere ni samo človeška pamet, temoč ker nas je Sin božji vse tisto učil, kar je pri svojem nebeškem Očetu vidil in slišal,

ali da z drugimi besedami to rečem, ker je vera Kristusova od Boga razodeta vera, toraj nas ona mnogotere resnice uči, ktere pameti sicer nasproti niso, ali vendar bi njih samo gola pamet po sam sebi ne bila spoznala. Tako, kar odpuščenje grehov zadeva, nas vera uči, da ni zadosti, svoje grehe v sercu zgrevati, se njih pred vsegavedejočim Bogom obtožiti; ampak da je treba, da se njih tudi pred namestnikom božjim obtožiti — to je se spovedati imamo, če je le mogoče.

Právijo neki: „Zakaj bi človeku svoje grehe povedal, saj Bog vé za nje, in vidi moje zgrevano serce.“ Res je, da Bog za vse vé, tudi vé, ali je grevinga tvoja resnična, ali ne, to je, ali je sklenjena s terdnim predvzetjem ne več grešiti, ali ne; res je, da brez takšne prave, znotrajne grevinge, ktera iz ljubezni do Boga izvira, odpuščenja svojega greha od Boga nikolj dosegnil ne bodeš, ako ravno se svojih grehov na tanko obtožis; ali če me vprašas, zakaj bi se spovedal, ti odgovorim: „Ker je Jezus Kristus sam to zapovedal, in nihče drugi, noben papež, noben cerkveni zbor tega ni prvič vzkazal.“

Kadar je Kristus svojim Aposteljnom in njihovim naslednikom oblast dal, grehe odpuščati in zadrževati, — se vé v božjem imenu — je gotovo hotel, da bi le vrednim grehe odpušali, nevrednim pa njih zadrževali. Ali kako zamorejo Aposteljni, škofi in mešniki vediti, kdo je odveze vreden, kdo nevreden, ako njim grešnik svojih grehov sam ne pové, to je ako se resnično ne spové, kakor se sam pred Bogom in svojoj vestjoj krivega spozna?

Ni mogoče tajiti, da so se že prvi kristjani tudi spovedovali; najdemo spoved še tudi med tistimi kristjani, ki so se že skoraj pred tisuč ali tavžent letmi od Rimskega papeža ločili; gotovo pa bi bili tudi spoved zavergli, ako bi ne verovali, da je od Kristusa zapovedana in postavljena. —

In kako dobrotljiva, kako modra je ta zavoved našega Zveličarja! Ali ni vsakemu ležej pri sercu, če se dobremu prijatelju potoži, bodi si kaj koli, kar ga žali? Ravno to pot tolažbe je Kristus tudi grešniku, ki mirú nima, dokler se z Bogom ne spravi, vzkazal, ker ga k sebi vabi v spovednico, kjer On po svojem namestniku milosti poln, grehe odpušča, in zgubljeni mir serca nazaj daja.

V sv. zakramentu pokore — v spovedi, Bog človeku grehe in večne kazni ali štrajfinge odpusti, ča s ne kazni pa spokorivcu ostanejo, ktere ali v tem življenju, ali v prihodnem, namreč v vicah prestati ima. In ako človek greh zares sovraži, ako mu je zares žal, da je Boga toliko razžalil, je gotovo tudi toliko bolj pripravljen, greh ki mu ga je Bog odpustil, nad sam seboj kaznovati (kaštigati), in koliko mogoče božji pravici zadostiti. Ne da bi kdo mislil, da to iz sam sebe storiti, in si pri Bogu brez božje gnade le nekoliko zaslužiti zamore. — Saj vemo, da božje pomoči k vsakem zasluživnem dobrem delu petrebujemo. Sin božji je sicer s svojo smertjo na križu za grehe celega sveta zadosti storil, ali vendar iz tega ne sledi, da nam zdaj ni več treba, za božje kraljestvo se truditi. Cesar bi mi nikdar ne bili premogli, to je Kristus namesto nas storil. Zasluženje Kristu-

sovo ima neskončno vrednost, ali če tistega deležni postati hočemo, ne smemo leni biti, ne zanemarati svojih dolžnosti.

Ali pa se časne kazni, katere človek s svojimi grehi zasluži, mu ne morejo odpustiti? To je mogoče; le tiste spokorivne dobre dela se mu odpustiti ali v druge spremeniti ne morejo, katere so mu k poboljšanju potrebne — postavim pijancu, ali nečistniku, da svojo hudo navado premaga.

Kje se pa časne kazni greha odpuščajo tako da njih odpušenje tudi pred Bogom velja? To se zgodi v odpustkih. Od njih naša sv. katoliška cerkev uči 1. da je oblast od Kristusa pridobila, odpustke deliti, 2. da so odpustki vernim zelo koristni.

Pervo sledi iz besed Kristusovih (Math. XVI, 19. XVIII, 18.) kjer je svoji cerkvi oblast dal odvezati, ne samo od grehov, ampak tudi od časnih kazni greha, in toraj so že tudi Aposteljni odpustke delili (II. Kor. II, 5—10.)

Pa tudi drugo, da so namreč odpustki vernim zelo koristni, se tajiti ne da; tega se lahko prepričamo, ako le pomislimo, da cerkev, kadar odpustke deli, nima namena, da bi s tem lenobo, prevzetnost ali prederzno zaupanje podpirala, temoč le človeški slabosti hoče na pomoč priti.

Odpustki nas opominjo na svetost, k kateri smo poklicani, na velikost smernih grehov, za voljo katerih so morali prvi kristjani, ki so se jih, se vé da le malo kedaj, deležne storili, več let oostro pokoro delati; odpustki našo gorečnost vnemajo, svetnike posnemovati, katerih zasluženje tudi nam v odpustkih hasne; odpustki tolažijo spokorjenega grešnika, da se večnosti in vic preveč bati nima i. t. d.

Iz tega vidite, ljubi moji, da odpustki niso odpuščanje grehov; greh mora že odpuščen biti, namreč v sv. zakramentu pokore, preden se človek odpustkov vdeležnega stori. Le sam sebe ogoljufa, in je v veliki zmoti, kdor bi mislil, da mu odpustki brez pravega poboljšanja hasnejo.

Sveto leto, ali jubilej se imenujejo popolnoma odpustki, to je, odpušenje vseh časnih kazni grehov, ki njih sv. Oče ob posebni priložnosti po celem kerščankem svetu oznanjuje. V svojem Apostoljskem listu od 8. Decembra 1864 popišujejo naš sv. Oče Piji IX. nevarnosti in zmote, katere se pravi veri, keršanski čednosti, pa tudi sreči sploh zoperstavljajo, ter pravijo, da je posebno v sedajnih časih zelo potrebno Boga za pomoč prositi, in se z združenimi molitvami prestolju ali tronu milosti božje približovati; ker pa so molitve le tedaj Bogu dopadljive, če iz serca pridejo, ki je greha prosto, zatoraj sv. Oče zdaj drugokrat zaklade cerkve vsem vernim odprejo, da očiščeni v zakramentu pokore s toliko večim zaupanjem svoje molitve k Bogu pošiljajo, da bi dosegli vsmiljenje in gnado božjo.

Sv. Oče delijo vsem vernim popolnoma odpustke, kakor je navada v svetem letu, ali jubileju, tako da se njih vsak v enem mescu leta 1865, katerega škof odločijo, vdeležiti zamore, če tisto izpolni, kar so sv. Oče v svojem listu dne 20. Novembra 1846 naročili; namre 1. Da v tem času dvakrat k tem odločene tri, ali dve, ali

saj eno cerkev ali kapelo obiše, in tam na namembo sv. Očeta, namreč za odpuščanje grehov, za razširanje sv. katoliške cerkve, za papeža in cesarja, za razsvetljenje in spreobračanje nevernikov in grešnikov, za mir in edinstvo kerščanskih kraljev moli.

2. Da se v sredo petek in soboto enkrat v tem mesecu posti.

3. Da se čisto spové, in sv. zakrament rešnega Telesa prejme, — tudi v tem mesecu.

4. Da iz kerščanske ljubezni vbogaimé daja, koliko kdo premore. Tudi popotniki zamorejo teh odpustkov deležni postati, če precej, ko domo pridejo, dobre dela, kako smo njih ravno našteli, dopernašajo.

Kar bolnike, in tiste, ki so v ječi, ter sploh vse zadeva, kateri tega izpolniti ne morejo, dobijo vsi spovedniki oblast, njim druge dobre dela naložiti. — Otroci, kateri so se sicer že spovedali, vendar pa še k svetem obhajilu iti ne morejo, se tudi odpustkov vdeležijo, če le drugo po svoji moči izpolnijo.

Vsi spovedniki dobijo oblast, v tem času tudi od tistih grehov odvezati, od katerih odvezati v drugih časih le samo škof pravico imajo.

V Lavantinski škofiji se bo jubilej obhajal od 24. Susča (Marca) do 23. Aprila, to je do bele nedelje 1865. V vsaki fari bodo gospodi fajmeštri naznanili cerkve, ali kapele, ktere se imajo obiskovati; 23. Susča se bo pri vseh cerkvah — farnih in podružnih — pred angelskim češčenjem večer skoz pol ure z vsemi zvonovi zvonilo, v znamenje, da se jubilej začne; 25. Susča to je na praznik oznanjevanja Device Marije, bode sv. rešno Telo eno uro izpostavljeno, da se moli. Skoz celi mesec jubileja se bo v vsaki farni cerkvi škrinjica postavila z napisom: „Za vboge,“ da bo se mogla milošina, ktera se bode potlej med farne vboge razdelila, v njo dajati.

Ker je pred veliko nočjo dolžnost vsak den pri jedi si pritergati, razun nedelj, in pripušeno se le enkrat na dan nasititi, zaupam da bote toliko ojestrej v sredo petek in soboto zavoljo odpustkov se postili.

Na belo nedeljo se bo po veliki meši v zahvalo: Te Bog mi hvalimo ali Te Deum pelo pred sv. rešnim Telesom, večer pa zopet z vsemi zvonovi zvonilo.

Kar štiridesetdanski post zadeva, velja sledeče.

I. Vsi verni Lavantinske škofije se imajo mesenih jedi zderžati.

1. Vsak petek celega leta.

2. Vsako kvaterno sredo (petek) in soboto.

3. Na pepelnico in tri posledne dni velikega tedna.

4. Na sveto bilo ali v soboto pred binkoštni ali duhovim; v sredo pred Petrovim (sv. Petrom in Pavlom); v ponedeljek pred praznikom vnebovzjetja Marije; v tork pred vsemi Svetniki; v četrtek pred praznikom čistega spočetja Device Marije v adventu, in v soboto pred Božičem (rojstvom Jezusovim).

II. Vse druge postne dni (tudi o sobotah, razun zgoraj imenovanih) se dovoli uživati mesenih jedi, če kdo v imenu božjem hoče; ima pa vsak taki dan po tri Očenaše, tri Češene Marije in eno apostoljsko vero v čast terplenja Kristusovega moliti. Verh tega se pa vsem vernim naroča :

1. Molitva za mesojed naj se opravi, ako mogoče, z domačo družino na glas, prav pobožno in v duhu pokore. Kdor ob takih oprostelih dneh meso jé, naj po svojem premoženji vbogajme daje.
2. Ribe in meso pri enem in ravno tistem obedu take oprostene postne dni uživati, je prepovedano.
3. O takih oprostelih postnih dneh (kadar se mesojed dovoli) se le pri ednem obedu sme meso jesti; za večerjo se naj le mesena juha (župa) z drugimi jedmi če tudi meseno zabeljenimi — razun mesa — uživa. Ubogi ljudje pa tudi za večerjo brez greha povžijejo, kar jim je pri obedu o poldne mesa ostalo.
4. Bolnikom za nekoliko časa mesne jedi dovoliti, imajo domači dušni pastirje in spovedniki oblast, sosebno kadar zdravnik svetuje ali naroča. Tudi takim, ki služijo ali delajo pri takih ljudéh, kateri niso naše vere, ali ki jim nočejo postnih jedi dajati, naj duhovniki zderžanje od mesa v druge dobre dela spremenijo. Bolehni ljudje, katerim telesna slabost ne dopusti, postne jedi uživati, naj si po svojih dušnih pastirjih od škofa dovoljenje izprosijo, postne dni meso jesti.

III. Vsi verni katoličani si imajo pri jedi pritergati in se na dan le enkrat do sitega najesti :

1. Vsak dan štirideset danskega posta (korizme), razun nedelj.
2. Vsako kvaterno sredo, petek in soboto.
3. V adventu vsako sredo in petek (namesto postov, ktere so svoje dni pred prazniki apostolov imeli).
4. V soboto pred binkoštni, ali duhovim; v sredo pred Petrovim; v ponedelek pred Gospojnico (vnebovzetjem Marije); v tork pred vsemi Svetniki; v četrtek pred praznikom čistega spočetja Device Marije v adventu, in v saboto pred Božičem. Ojstro postiti se niso dolžni bolniki, noseče žene in one ki otroke na persih imajo, ne otroci, ne stari ljudje, ne težaki ali delavci pri posebno težkem delu. Kdor se ne more ojstro postiti, naj si pa po svoji zmožnosti vsaj nekoliko priterga, in kakor sv. Avguštin pravi, naj jokajé uživa, ter žaluje, da se postiti ne more.

Gnada Gospodova naj ostane zmiraj z vami. Amen.

V Marburgu na praznik očiščevanja matere božje 1865.

Jakob Maksimilian,
Lavantinski škof.